

Gazzetta Ufficiale

DEL REGNO D'ITALIA

Anno 1905

Roma — Mercoledì 31 Maggio

Supplemento al numero 128

DIREZIONE

in Via Larga nel Palazzo Balcani

Si pubblica in Roma tutti i giorni non festivi

AMMINISTRAZIONE

in Via Larga nel Palazzo Balcani

Abbonamenti

In Roma, presso l'Amministrazione: anno L. 39; semestre L. 19; trimestre L. 9
 » a domicilio e nel Regno: » » 34; » » 19; » » 10
 Per gli Stati dell'Unione postale: » » 30; » » 15; » » 8
 Per gli altri Stati si aggiungono le tasse postali.

Gli abbonamenti si prendono presso l'Amministrazione e gli uffici postali; decorrono dal 1° d'ogni mese.

Inserzioni

Atti giudiziari	L. 0.25	} per ogni linea e spazio di linea.
Altri annunzi	» 0.30	

Dirigere le richieste per le inserzioni esclusivamente alla
Amministrazione della Gazzetta.

Per le modalità delle richieste d'inserzioni vedansi le avvertenze in testa al foglio degli annunzi.

Un numero separato in Roma cent. 10 — nel Regno cent. 15 — arretrato in Roma cent. 20 — nel Regno cent. 30 — all'Estero cent. 35

Se il giornale si compone d'oltre 16 pagine, il prezzo si aumenta proporzionalmente.

MINISTERO DELL'INTERNO

DIREZIONE GENERALE DELLA SANITÀ PUBBLICA

Bollettino sanitario del mese di Febbraio 1905

Avvertenze.

A parziale emendamento delle norme regolatrici delle denunce delle malattie infettive, con circolare in data 20 febbraio 1897, n. 20300.15, fu disposto che i bollettini mensili, provenienti dai singoli Comuni, fossero trasmessi alle rispettive Prefetture per la revisione e l'aggruppamento dei dati in apposito prospetto.

Le Prefetture poi hanno obbligo di curare l'invio al Ministero dell'Interno tanto dei bollettini comunali, quanto del prospetto riassuntivo.

Questa elaborazione di dati, eseguita presso le Prefetture — segnatamente ad opera dei medici provinciali, come quelli che sono maggiormente in grado di essere informati sullo stato sanitario dei

singoli Comuni — affida che la statistica della morbosità, tuttoché ancora incompleta, possa fornire criteri più esatti sulle condizioni reali della sanità del Regno.

Tutti gli 8277 Comuni del Regno ottemperarono all'invio del bollettino. Di essi, 2341 denunziarono casi di malattie infettive, e 5936 se ne dichiararono immuni.

Le cifre di popolazione delle Province, dei Comuni capoluoghi di Provincia e di Circondario o Distretto, e dei Comuni non capoluoghi, ma aventi più di 15000 abitanti, sono quelle risultanti dal censimento del 10 febbraio 1901.

MESE DI

PARTE PRIMA. — Riassunto per Province,

REGIONI E PROVINCE		POPOLAZIONE secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Numero dei Comuni				Casi di malattie infettive denunziati						
			Totale della Provincia	Che denunciarono malattie infettive	Che inviarono il bollettino negativo	Che non inviarono il bollettino	Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloida	Tifo adominale	Tifo peteschiare	Difterite e eroup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Piemonte .	Alessandria	811.833	343	64	279	—	141	83	2	14	—	52	7
	Cuneo	638.235	263	50	213	—	86	64	16	18	—	24	1
	Novara	743.115	438	66	372	—	28	17	—	32	—	44	8
	Torino	1.124.218	442	65	377	—	182	265	3	59	—	60	6
		3.317.401	1486	245	1241	—	437	429	21	123	—	180	22
Liguria . . .	Genova	934.627	198	48	150	—	683	15	7	11	—	46	8
	Porto Maurizio	142.846	107	10	97	—	10	5	—	50	—	1	1
		1.077.473	305	58	247	—	693	20	7	61	—	47	9
Lombardia	Bergamo	459.594	306	48	258	—	41	2	—	10	—	73	6
	Brescia	538.427	280	79	201	—	706	37	—	12	—	99	6
	Como	580.214	510	47	463	—	259	2	11	17	—	39	5
	Cremona	327.838	133	40	93	—	72	11	—	11	—	36	6
	Mantova	311.942	68	30	38	—	279	4	—	9	—	42	2
	Milano	1.442.179	301	121	180	—	374	35	5	37	—	159	27
	Pavia	496.969	221	59	162	—	399	16	2	14	—	43	8
	Sondrio	125.565	78	9	69	—	3	1	—	—	—	8	1
		4.282.728	1897	433	1461	—	2133	108	18	119	—	490	61
Veneto . . .	Bellune	192.800	66	29	37	—	1037	—	7	6	—	37	—
	Padova	443.227	103	33	70	—	36	1	11	17	—	16	2
	Rovigo	221.904	63	31	32	—	121	1	—	7	—	5	1
	Treviso	412.267	96	48	48	—	577	2	2	23	—	48	1
	Udine	592.592	179	58	121	—	446	3	32	37	—	42	4
	Venezia	401.241	50	22	28	—	45	4	—	22	—	24	1
	Verona	422.437	113	46	67	—	396	16	2	26	—	24	3
	Vicenza	447.999	123	47	76	—	291	19	33	3	—	66	3
		3.134.467	793	314	479	—	2949	46	87	146	—	252	15
A riportarsi		11.812.069	4481	100	3431	—	6212	603	133	440	—	969	107

FEBBRAIO 1905 per Regioni e per l'intero Regno.

Casi di malattie infettive denunziati

TUBERCOLOSI POLMONARE									Malaria (in tutte le sue forme)	Pollagra	Sifilide da balistico mercenario	RABBIA		Pustola maligna	Morva o farcino
nelle scuole e nei convitti	negli alberghi	nei brefotrofi	nelle case di salute ed ospedali	negli ospizi di mendicizia e di invalidi	nei conventi	nelle carceri	nelle vaccherie e latterie	in seguito a cambiamento di alloggio				Morsicatura di animali rabbici o sospetti	Rabbia dichiarata		
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
3	—	—	—	—	—	36	—	1	—	—	—	3	—	1	—
—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—
—	—	—	12	—	—	—	—	—	192	—	—	1	—	1	—
—	—	—	31	—	—	2	—	2	5	—	—	—	—	—	—
3	—	—	47	—	—	38	—	3	197	—	—	9	—	3	—
—	—	—	37	1	1	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—
—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10	—	37	1	1	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—
—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	2	—	22	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—
—	—	—	11	—	—	—	—	—	53	19	—	—	—	—	—
—	—	—	7	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—
—	—	—	64	—	—	—	—	—	463	—	4	6	—	1	—
—	—	—	4	—	—	—	—	—	65	2	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
—	2	—	117	—	1	—	—	—	605	21	6	12	—	2	—
—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	—	—	—	23	3	—	1	—	—	—
1	—	—	2	—	—	—	—	—	302	—	—	2	—	—	—
1	—	—	3	—	—	—	—	2	10	16	—	—	—	—	—
—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	30	—	—	—	—	—	72	10	—	—	—	—	—
—	—	—	9	—	—	—	—	—	59	4	—	2	1	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
2	—	—	58	—	—	—	—	2	466	37	—	5	1	—	—
5	12	—	259	1	2	38	—	7	1268	58	6	31	1	5	—

REGIONI E PROVINCE	POPOLAZIONE secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Numero dei Comuni				Casi di malattie infettive denunziati							
		Totale della Provincia	Che denunciarono malattie infettive	Che inviarono il bollettino negativo	Che non inviarono il bollettino	Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Emilia	<i>Riporto</i>	11.812.069	4.481	1050	3431	—	6212	603	133	440	—	969	107
	Bologna	527.367	61	28	33	—	115	3	2	10	—	39	2
	Ferrara	271.776	16	14	3	—	10	8	—	10	—	15	5
	Forlì	280.823	41	19	22	—	35	1	1	13	—	16	3
	Modena	315.804	45	21	24	—	241	30	1	8	—	41	4
	Parma	294.159	50	31	19	—	722	22	2	7	—	39	1
	Piacenza	245.126	47	17	30	—	40	2	—	2	—	21	1
	Ravenna	235.485	18	10	8	—	48	4	—	8	—	5	1
	Reggio Emilia	274.495	45	15	30	—	16	1	—	5	—	13	1
		2.445.035	324	155	169	—	1227	71	6	63	—	189	18
Toscana	<i>Riporto</i>	2.445.035	324	155	169	—	1227	71	6	63	—	189	18
	Arezzo	271.676	40	21	16	—	60	—	1	6	—	51	3
	Firenze	939.054	76	43	33	—	519	27	5	27	—	155	9
	Grosseto	144.722	20	15	5	—	45	1	—	3	—	21	2
	Livorno	123.877	8	4	4	—	17	5	—	1	—	5	1
	Lucca	319.523	24	12	12	—	7	1	4	2	—	29	5
	Massa e Carrara	195.631	35	5	30	—	35	—	—	3	—	14	—
	Pisa	320.829	41	25	16	—	38	3	1	17	—	27	6
	Siena	233.830	37	17	20	—	95	4	—	1	—	39	2
		2.549.142	281	145	136	—	816	41	11	60	—	341	28
Marche	<i>Riporto</i>	2.549.142	281	145	136	—	816	41	11	60	—	341	28
	Ancona	392.172	51	12	39	—	77	1	—	21	—	15	1
	Ascoli Piceno	245.172	70	10	60	—	167	—	1	4	—	—	1
	Macerata	259.429	55	21	34	—	22	3	1	19	—	6	—
	Pesaro e Urbino	253.982	73	19	54	—	103	3	—	12	—	6	4
		1.060.755	249	62	187	—	369	7	2	56	—	27	6
Umbria	<i>Riporto</i>	1.060.755	249	62	187	—	369	7	2	56	—	27	6
	Perugia	667.210	152	43	109	—	272	1	4	27	—	27	2
Lazio	<i>Riporto</i>	667.210	152	43	109	—	272	1	4	27	—	27	2
	Roma	1.196.909	226	57	139	—	242	9	1	37	—	62	10
Abruzzi e Molise	<i>Riporto</i>	1.196.909	226	57	139	—	242	9	1	37	—	62	10
	Aquila	396.629	128	37	91	—	46	23	1	16	—	8	4
	Campobasso	366.571	133	35	98	—	71	—	3	12	—	5	1
	Chieti	370.907	130	20	100	—	269	4	—	5	—	6	5
	Teramo	307.444	74	27	47	—	130	1	1	19	—	3	1
		1.441.551	455	119	336	—	462	28	5	52	—	22	11
	<i>A riportarsi</i>	21.172.371	6.138	1621	4537	—	9699	760	162	735	—	1637	182

Casi di malattie infettive denunziati

TUBERCOLOSI POLMONARE								Malaria (in tutte le sue forme)	Pellagra	Sifilide da baliatico mercenario	RABBIA		Pustola maligna	Morte o fardino
14 nelle scuole e convitti	15 negli alberghi	16 nei brefotrofi	17 nelle case di salute ed ospedali	18 negli ospizi di mendicizia e di invalidi	19 nei conventi	20 nelle carceri	21 nelle vaccherie e latterie				26 Morsicatura di animali rabbici o sospetti	27 Rabbia dichiarata		
5	12	—	259	1	2	38	—	7	1268	58	6	31	1	5
—	—	—	2	—	—	—	—	—	11	1	—	1	—	—
—	—	—	7	—	—	—	—	3	131	—	—	2	—	—
—	—	—	2	—	1	—	—	2	1	—	—	13	—	—
1	—	—	3	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—
—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	9	—	—	7	—	—
—	—	—	7	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
1	—	—	32	—	1	—	—	5	168	2	—	25	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—
—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	16	—	—	—	—	—
—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	4	—	—	—	—	2	—	—	—	5	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—
—	—	—	38	—	—	1	—	2	22	5	—	20	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	2	—	—	3	2	—	4	—	—
—	—	—	3	—	1	2	3	—	4	2	—	5	—	—
1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	206	—	3	—	2
—	—	—	77	—	—	—	—	—	548	—	2	3	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	1	4	—	3
—	—	—	—	—	1	—	—	—	158	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	1	—	—	—	187	—	1	4	—	7
7	12	—	412	1	5	41	3	14	2198	273	9	91	1	21

REGIONI E PROVINCE		POPOLAZIONE secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Numero dei Comuni				Casi di malattie infettive denunziati						
			Totale della Provincia	Che denunciarono malattie infettive	Che inviarono il bollettino negativo	Che non inviarono il bollettino	Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuolose	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	<i>Riporto</i>	21 172.671	6.168	1631	4537	—	9600	760	162	735	—	1637	182
Campania	Avellino	402.425	128	30	98	—	303	2	5	11	—	5	4
	Benevento	256.504	73	10	63	—	12	—	1	—	—	1	2
	Caserta	785.357	188	47	141	—	84	—	—	18	—	16	10
	Napoli	1.151.834	60	18	51	—	43	5	2	13	—	31	4
	Salerno	564.328	158	37	121	—	107	2	4	10	—	3	1
		3.160.448	616	142	474	—	549	9	12	52	—	56	21
Puglie	Bari	827.698	53	28	25	—	435	29	4	17	—	4	9
	Foggia	425.450	53	24	29	—	67	—	1	23	—	6	2
	Lecce	706.520	130	87	43	—	1675	28	34	9	—	5	6
		1.959.668	236	139	97	—	2177	57	59	49	—	15	17
Basilicata	Potenza	490.705	125	35	90	—	65	10	9	3	—	2	2
Calabria	Catanzaro	476.227	153	54	99	—	26	5	—	16	—	2	7
	Cosenza	465.267	152	38	114	—	323	2	4	7	—	4	2
	Reggio di Calabria	428.714	106	26	80	—	3	2	—	3	—	4	8
		1.370.208	411	118	293	—	352	9	4	26	—	10	17
Sicilia	Caltanissetta	327.977	28	14	14	—	3	1	3	4	—	11	2
	Catania	705.412	63	27	36	—	1	3	93	17	—	27	4
	Girgenti	371.638	41	26	15	—	74	—	—	9	—	18	3
	Messina	543.809	97	26	71	—	11	18	3	7	—	14	—
	Palermo	785.357	76	35	1	—	85	1	63	22	—	7	6
	Siracusa	427.507	32	19	13	—	1	2	27	8	—	5	4
	Trapani	368.099	20	9	11	—	6	—	4	2	—	2	1
		3.529.799	357	156	201	—	181	25	193	69	—	84	20
Sardegna	Cagliari	483.548	257	75	182	—	124	—	6	2	—	2	2
	Sassari	308.206	107	45	62	—	801	—	2	2	—	2	1
		791.754	364	120	244	—	925	—	8	4	—	4	3
REGNO		32.475.253	8277	2341	5936	—	13849	3870	427	938	—	1808	262

Casi di malattie infettive denunziati

TUBERCOLOSI POLMONARE									Malaria (in tutte le sue forme)	Pellagra	Sifilide da baliatico mercenario	RABBIA		Pustola maligna	Morva o farcino
nelle scuole e nei convitti	negli alberghi	nei brefotrofi	nelle case di salute ed ospedali	negli ospizi di mendicizia e di invalidi	nei conventi	nelle carceri	nelle vaccherie e latterie	in seguito a cambiamento di alloggio				Morsicatura di animali rabbiosi o sospetti	Rabbia dichiarata		
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
7	12	—	412	1	5	41	3	14	2198	273	9	91	1	21	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	9	—	1	1
—	—	—	—	—	—	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	—	42	—	—	3	—	6	—
—	—	—	21	—	—	—	—	1	2	—	—	4	—	2	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	—	1	—	5	1
1	—	—	21	—	—	3	—	1	185	—	—	17	—	14	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	419	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	420	—	—	—	—	1	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	846	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	—	—	—	—	15	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	610	—	—	1	—	5	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	—	—	1	1	2	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	54	—	—	1	—	1	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	725	—	—	3	1	8	—
—	—	—	—	3	—	—	—	—	14	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	—	—	17	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	—	—	6	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	—	—	7	—	1	—
—	—	—	5	3	—	2	—	5	100	—	—	17	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	265	—	—	—	—	1	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	237	—	—	2	—	—	—
—	—	—	6	6	—	2	—	5	963	—	—	49	—	7	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	323	—	—	—	—	5	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	453	—	—	—	—	12	—
—	—	—	—	—	1	1	—	—	776	—	—	—	—	17	—
8	18	—	439	9	6	47	3	20	5749	278	9	160	2	83	3

PARTE SECONDA. — Denunzie relative ai Capoluoghi di provincia

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alessandria	Alessandria	71.298	15	2	—	—	—	1	—
	Acqui	13.786	—	—	—	—	—	1	—
	Asti	38.045	—	—	—	—	—	3	—
	Casale Monferrato	31.793	8	2	—	2	—	4	—
	Novi Ligure	17.588	—	—	—	—	—	2	—
	Tortona	17.452	—	1	—	4	—	—	—
Cuneo	Cuneo	27.065	22	1	—	8	—	1	—
	Alba	13.900	—	—	—	—	—	—	—
	Mondovì	19.255	3	—	—	1	—	—	—
	Saluzzo	16.394	—	2	—	2	—	3	—
Novara	Novara	45.248	11	4	—	2	—	7	3
	Biella	19.514	—	2	—	1	—	—	—
	Domodossola	5.016	2	—	—	4	—	—	—
	Pallanza	5.237	—	—	—	—	—	—	—
	Varallo	4.218	—	—	—	—	—	—	—
	Vercelli	31.154	10	1	—	9	—	—	1
Torino	Torino	335.656	96	200	—	13	—	29	1
	Aosta	7.875	—	—	—	—	—	—	—
	Ivrea	11.528	2	—	—	—	—	1	—
	Pinerolo	18.250	1	1	—	9	—	—	—
	Susa	4.957	—	—	—	—	—	—	—
Genova	Genova	234.710	99	9	6	4	—	17	1
	Albenga	6.248	—	—	—	—	—	—	—
	Chiavari	12.500	—	—	—	—	—	—	—
	Savona	38.355	1	—	—	—	—	3	—
	Spezia	65.612	14	1	—	1	—	9	—
Porto Maurizio	Porto Maurizio	7.141	—	—	—	5	—	—	—
	San Remo	21.440	2	—	—	42	—	—	—
Bergamo	Bergamo	47.772	1	1	—	7	—	7	—
	Clusone	4.864	—	—	—	—	—	19	—
	Treviglio	15.138	1	—	—	—	—	—	—

[illegible]

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbrajo 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Brescia	Brescia	70.614	29	5	—	3	—	8	1
	Breno	3.084	—	—	—	—	—	3	—
	Chiari	10.810	—	2	—	—	—	1	—
	Salò	5.098	—	—	—	—	—	1	—
	Verolanuova	5.487	—	—	—	1	—	—	—
Como	Como	38.895	—	—	—	—	—	4	—
	Lecco	10.275	—	—	—	—	—	—	—
	Varese	17.715	—	—	—	—	—	1	—
Cremona	Cremona	37.693	40	2	—	2	—	4	3
	Casalmaggiore	16.373	—	5	—	—	—	3	—
	Crema	9.755	—	—	—	1	—	1	1
Mantova	Mantova	29.142	—	1	—	2	—	1	1
	Viadana	15.835	50	—	—	—	—	12	—
Milano	Milano	491.460	103	30	—	18	—	49	16
	Abbiatograsso	12.166	—	—	—	—	—	—	—
	Gallarate	12.002	—	—	—	—	—	—	—
	Lodi	27.811	1	—	3	—	—	3	—
	Monza	42.599	—	—	—	1	—	10	—
Pavia	Pavia	35.447	—	1	1	2	—	1	5
	Bobbio	4.848	—	—	—	—	—	—	—
	Mortara	8.631	—	—	—	—	—	1	—
	Voghera	20.661	—	2	—	—	—	4	—
Sondrio	Sondrio	8.171	—	1	—	—	—	2	—
Belluno	Belluno	18.747	1	—	—	1	—	1	—
	Feltre	14.494	12	—	—	4	—	2	—
Padova	Padova	82.281	12	—	—	3	—	1	—
	Este	10.962	—	—	—	—	—	1	—
	Monselice	11.509	—	—	—	—	—	—	—
	Montagnana	10.364	3	—	—	—	—	—	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlatina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rovigo	Rovigo	11.174	—	1	—	—	—	—	—
	Adria	15.678	21	—	—	1	—	1	—
Treviso	Treviso	33.987	58	1	—	7	—	3	—
	Castelfranco Veneto . . .	12.551	—	—	—	—	—	—	—
	Conegliano	9.796	—	—	—	—	—	—	—
	Montebelluna	10.053	—	—	—	—	—	—	—
	Vittorio	18.969	—	—	—	—	—	—	—
Udine	Udine	37.942	104	1	—	—	—	5	1
	Pordenone	12.482	—	—	—	—	—	—	—
Venezia	Venezia	151.840	18	4	—	10	—	6	—
	Chioggia	30.563	—	—	—	1	—	1	—
	Mestre	11.680	—	—	—	3	—	—	—
Verona	Verona	74.271	6	6	—	11	—	5	1
	Legnago	14.529	7	1	—	—	—	1	—
Vicenza	Vicenza	44.777	13	1	—	—	—	3	—
	Bassano	15.443	2	3	—	1	—	6	—
	Lonigo	10.403	—	—	—	—	—	4	—
	Schio	13.494	—	—	—	—	—	1	—
Bologna	Bologna	152.009	61	—	—	1	—	11	—
	Imola	33.210	—	—	—	—	—	3	—
	Vergato	5.684	—	—	—	—	—	—	—
Ferrara	Ferrara	87.648	3	—	—	3	—	7	3
	Cento	19.118	—	8	—	—	—	2	—
	Comacchio	10.877	—	—	—	—	—	1	—
Forlì	Forlì	43.708	—	—	—	—	—	2	1
	Cesena	42.240	—	1	1	2	—	5	—
	Rimini	43.203	—	—	—	1	—	6	—
Modena	Modena	64.843	—	—	—	3	—	20	—
	Mirandola	13.731	161	6	—	—	—	2	1
	Pavullo nel Frignano . .	11.660	—	—	—	—	—	—	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Parma	Parma	49.340	181	2	—	2	—	17	—
	Borgo San Donnino . . .	12.079	10	—	—	1	—	2	—
	Borgotaro	8.875	1	—	—	—	—	2	—
Piacenza	Piacenza	36.064	40	—	—	—	—	2	—
	Fiorenzuola d'Arda . . .	7.700	—	—	—	—	—	1	—
Ravenna	Ravenna	64.031	—	3	—	—	—	2	—
	Faenza	40.370	18	1	—	1	—	—	—
	Lugo	27.415	—	—	—	1	—	2	—
Reggio Emilia . . .	Reggio Emilia	58.490	13	—	—	1	—	1	—
	Guastalla	11.091	—	1	—	1	—	—	—
Arezzo	Arezzo	44.316	—	—	—	—	—	6	2
Firenze	Firenze	205.589	279	4	—	6	—	41	—
	Pistoia	62.606	72	1	2	2	—	20	—
	Rocca San Casciano . . .	4.735	—	—	—	—	—	—	—
	San Miniato	20.042	—	—	—	—	—	13	—
Grosseto	Grosseto	9.599	—	—	—	—	—	3	—
Livorno	Livorno	98.321	6	3	—	—	—	4	1
	Portoferraio	6.705	11	—	—	—	—	—	—
Lucca	Lucca	74.971	—	1	3	1	—	2	4
Massa e Carrara . .	Massa	26.413	—	—	—	—	—	2	—
	Castelnuovo di Garfagnana	4.745	—	—	—	—	—	—	—
	Pontremoli	14.194	—	—	—	—	—	—	—
Pisa	Pisa	61.321	27	—	1	1	—	7	1
	Volterra	14.433	—	—	—	7	—	—	—
Siena	Siena	28.355	84	—	—	—	—	4	—
	Montepulciano	15.399	1	—	—	—	—	—	—
Ancona	Ancona	56.835	34	1	—	4	—	4	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloidi	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ascoli Piceno . . .	Ascoli Piceno	28.882	80	—	1	—	—	—	—
	Fermo	20.703	—	—	—	—	—	—	—
Macerata	Macerata	22.784	1	—	—	1	—	—	—
	Camerino	12.542	—	—	—	1	—	—	—
Pesaro e Urbino . .	Pesaro	25.103	5	—	—	—	—	1	—
	Urbino	18.307	—	—	—	—	—	—	—
Perugia . . ./. . .	Perugia	61.385	—	—	—	5	—	—	—
	Foligno	26.111	—	—	—	—	—	—	—
	Orvieto	18.543	3	—	—	—	—	—	—
	Rieti	17.977	—	—	—	—	—	—	—
	Spoletto	24.642	—	—	—	—	—	3	—
	Terni	30.641	—	—	—	1	—	—	—
Roma	Roma	462.783	183	7	—	11	—	36	5
	Civitavecchia	17.589	2	—	—	—	—	2	—
	Frosinone	11.191	—	—	—	—	—	—	—
	Velletri	19.574	—	—	—	—	—	—	—
	Viterbo	21.292	3	1	—	—	—	2	—
Aquila degli Abruzzi	Aquila degli Abruzzi	21.188	1	—	—	—	—	1	—
	Avezzano	9.442	—	—	1	—	—	—	—
	Cittaducale	4.317	—	—	—	—	—	—	—
	Sulmona	17.988	1	—	—	—	—	1	—
Campobasso	Campobasso	15.030	1	—	—	1	—	—	—
	Isernia	9.322	—	—	—	—	—	—	1
	Larino	7.063	—	—	—	—	—	—	—
Chieti	Chieti	26.368	37	—	—	2	—	—	—
	Lanciano	18.523	1	—	—	—	—	—	—
	Vasto	15.538	—	—	—	—	—	1	2
Teramo	Teramo	24.563	28	—	—	5	—	—	1
	Penne	10.394	—	1	—	—	—	—	—

Casi di malattie infettive denunziati

TUBERCOLOSI POLMONARE										20 Malaria (in tutte le sue forme)	21 Pellagra	22 Sifilide da baliatico mercenario	RABBIA		25 Pustola maligna	26 Morva o farcino
11 nelle scuole e nei convitti	12 negli alberghi	13 nei brefotrofi	14 nelle case di salute ed ospedali	15 negli ospizi di mendicit�, ecc.	16 nei conventi	17 nelle carceri	18 nelle vaccherie e latterie	19 in seguito a cambiamento di alloggio	23 Morsicatura di animali rab- bici o sospetti				24 Rabbia dichiarata			
			74			2			328	49		1			1	

1	2	3	Casi di malattie infettive denunziati						
			4	5	6	7	8	9	10
PROVINCIE	CAFOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
Avellino	Avellino	23.760	—	—	—	—	—	1	2
	Ariano di Puglia	17.650	—	—	—	—	—	—	—
	Sant'Angelo dei Lombardi	6.647	—	—	—	—	—	—	—
Benevento	Benevento	24.647	—	—	—	—	—	—	—
	Cerreto Sannita	5.338	—	—	1	—	—	—	—
	San Bartolomeo in Galdo .	8.752	—	—	—	—	—	—	—
Caserta	Caserta	32.709	6	—	—	—	—	6	—
	Gaeta	5.528	1	—	—	—	—	—	—
	Nola	14.622	20	—	—	—	—	—	—
	Piedimonte d'Alife	6.040	—	—	—	—	—	—	—
	Sora	16.001	—	—	—	—	—	—	—
Napoli	Napoli	563.540	25	4	2	10	—	26	1
	Casoria	12.905	—	—	—	—	—	—	—
	Castellammare di Stabia .	32.841	—	—	—	—	—	—	—
	Pozzuoli	22.907	—	—	—	—	—	—	—
Salerno	Salerno	42.727	2	—	—	—	—	—	—
	Campagna	8.927	—	—	—	—	—	—	—
	Sala Consilina	6.387	—	—	—	—	—	—	—
	Vallo della Lucania . . .	5.068	—	—	—	—	—	—	—
Bari delle Puglie .	Bari delle Puglie	77.478	6	—	2	—	—	—	—
	Altamura	22.729	—	—	—	1	—	1	—
	Barletta	42.022	32	—	—	—	—	—	1
Foggia	Foggia	53.151	—	—	—	—	—	—	—
	Bovino	7.613	—	—	—	—	—	—	—
	San Severo	30.040	—	—	—	2	—	4	—
 Lecce	Lecce	32.687	63	—	—	—	—	1	—
	Brindisi	25.317	—	—	1	1	—	—	—
	Gallipoli	13.552	1	1	—	—	—	—	—
	Taranto	60.733	1	—	—	—	—	—	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
3	2		4	5	6	7	8	9	10
Potenza	Potenza	16.186	—	—	—	—	—	—	—
	Lagonegro	4.310	—	—	—	—	—	—	—
	Matera	17.237	—	—	3	—	—	—	—
	Melfi	14.649	—	—	—	—	—	—	—
Catanzaro	Catanzaro	31.824	—	—	—	2	—	—	—
	Cotrone	9.610	—	—	—	1	—	—	—
	Monteleone di Calabria . .	12.997	—	—	—	—	—	—	—
	Nicastro	17.524	1	—	—	—	—	—	—
Cosenza	Cosenza	21.545	—	2	1	—	—	—	—
	Castrovillari	9.138	—	—	—	—	—	—	—
	Paola	8.819	—	—	—	—	—	1	—
	Rossano	13.555	—	—	—	—	—	—	—
Reggio di Calabria	Reggio di Calabria	44.415	—	—	—	—	—	1	—
	Gerace	10.595	—	—	—	—	—	—	—
	Palmi	13.297	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	Caltanissetta	43.303	—	—	—	1	—	—	—
	Piazza Armerina	24.379	—	1	—	—	—	4	—
	Terranova di Sicilia	22.114	—	—	—	—	—	—	—
Catania	Catania	149.295	1	—	29	1	—	13	—
	Acireale	35.418	—	—	—	—	—	—	—
	Caltagirone	44.879	—	—	40	—	—	—	—
	Nicosia	16.004	—	—	—	—	—	—	—
Girgenti	Girgenti	25.024	37	—	—	3	—	4	2
	Bivona	4.907	—	—	—	—	—	—	—
	Sciacca	20.090	25	—	—	—	—	1	—

PROVINCIE	CAPOLUOGHI	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Messina	Messina	149.778	6	14	—	2	—	12	—
	Castroreale	10.304	—	1	—	—	—	—	—
	Mistretta	13.481	1	—	—	1	—	—	—
	Patti	11.082	—	—	—	—	—	—	—
Palermo	Palermo	309.694	59	1	57	3	—	3	5
	Cefalù	13.273	—	—	—	—	—	—	1
	Corleone	14.803	—	—	—	—	—	—	—
	Termini Imerese	18.650	—	—	—	1	—	—	—
Siracusa	Siracusa	32.030	1	2	—	1	—	—	—
	Modica	48.962	—	—	1	—	—	1	—
	Noto	22.564	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	Trapani	59.432	6	—	—	1	—	—	—
	Alcamo	51.809	—	—	3	—	—	—	—
	Mazzara del Vallo	20.130	—	—	—	—	—	—	—
Cagliari	Cagliari	53.747	14	—	—	—	—	—	—
	Iglesias	21.011	—	—	—	—	—	—	—
	Lanusei	3.295	—	—	—	—	—	—	—
	Oristano	7.199	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	Sassari	38.268	97	—	—	—	—	—	—
	Alghero	10.779	—	—	—	—	—	—	—
	Nuoro	7.272	—	—	—	—	—	—	—
	Ozieri	9.581	—	—	—	—	—	—	1
	Tempio Pausania	15.027	—	—	—	—	—	—	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PARTE TERZA. — Denunce relative ai Comuni

PROVINCIE	COMUNI non Capoluoghi con più di 15000 abitanti	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cuneo	Brà	15.965	1	—	12	—	—	—	—
	Fossano	18.133	—	—	—	—	—	3	—
	Savigliano	17.321	—	3	—	—	—	1	—
Genova	Rivarolo Ligure	16.602	—	—	—	—	—	—	—
	San Pier d'Arena	34.885	1	—	—	1	—	4	1
	Sestri Ponente	17.187	—	—	—	1	—	—	—
Milano	Busto Arsizio	19.673	—	—	—	—	—	—	1
	Legnano	17.423	—	—	—	—	—	3	—
Pavia	Vigevano	23.909	—	1	1	—	—	2	—
Venezia	Cavarzere	16.384	—	—	—	—	—	1	—
Bologna	Budrio	17.148	—	1	—	—	—	—	—
	S. Giovanni in Persiceto	15.893	—	—	—	—	—	—	—
Ferrara	Argenta	20.544	2	—	—	7	—	—	—
	Bondeno	15.700	2	—	—	—	—	—	—
	Copparo	39.267	3	—	—	—	—	—	2
	Portomaggiore	20.162	—	—	—	—	—	1	—
Modena	Carpi	22.932	—	—	—	1	—	3	—
Ravenna	Bagnacavallo	15.104	(a)	—	—	—	—	—	—
Arezzo	Cortona	29.343	1	—	—	1	—	5	—
Firenze	Bagno a Ripoli	16.080	1	—	—	—	—	2	—
	Casellina e Torri	18.100	1	—	—	2	—	6	—
	Empoli	20.404	—	2	—	—	—	1	—
	Fiesole	17.176	11	—	—	—	—	—	—
	Galluzzo	18.770	6	—	—	—	—	6	—
	Prato in Toscana	51.453	18	12	3	—	—	3	1
	Sesto Fiorentino	18.594	23	2	—	1	—	—	1
Grosseto	Massa Marittima	18.462	—	—	—	—	—	3	—

(a) Molti casi di morbillo.

PROVINCIE	COMUNI non Capoluoghi con più di 15000 abitanti	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Lucca	Camajore	18.685	—	—	—	—	—	2	—
	Capannori	48.217	—	—	—	1	—	1	1
	Pescia	17.517	1	—	1	—	—	3	—
	Pietrasanta	17.444	—	—	—	—	—	—	—
	Viareggio	17.166	1	—	—	—	—	1	—
Massa e Carrara	Carrara	42.097	2	—	—	3	—	9	—
	Fivizzano	16.321	—	—	—	—	—	—	—
Pisa	Bagni San Giuliano	20.787	—	—	—	2	—	—	—
	Cascina	25.504	—	—	—	—	—	3	—
Ancona	Fabriano	21.036	—	—	—	2	—	—	—
	Iesi	23.208	5	—	—	6	—	1	—
	Osimo	18.529	4	—	—	—	—	1	—
	Senigallia	23.156	—	—	—	3	—	—	1
Macerata	Recanati	15.586	—	—	—	1	—	—	—
Pesaro e Urbino	Fano	24.848	—	—	—	1	—	—	—
Perugia	Assisi	17.378	—	—	3	—	—	1	—
	Città di Castello	26.439	—	—	—	4	—	—	—
	Gubbio	26.320	18	—	—	—	—	3	—
	Todi	16.561	—	—	—	3	—	1	—
Roma	Alatri	15.322	—	—	—	—	—	—	—
Caserta	Acerra	16.443	—	—	—	—	—	—	—
	Aversa	23.477	3	—	—	—	—	—	—
	Maddaloni	20.682	—	—	—	—	—	—	—
	S. Maria Capua Vetere	21.825	3	—	—	—	—	—	—
	Sessa Aurunca	21.814	—	—	—	—	—	—	—
Napoli	Afragola	22.419	—	—	—	—	—	—	—
	Resina	19.766	—	—	—	—	—	—	—
	S. Giovanni a Teduccio	20.797	—	—	—	—	—	1	—
	Torre Annunziata	23.143	—	—	—	—	—	1	—
	Torre del Greco	33.299	1	—	—	1	—	—	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PROVINCIE	COMUNI non Capoluoghi con più di 15000 abitanti	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Morbillo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloida	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Salerno	Cava dei Tirreni	23.081	6	—	—	—	—	—	—
	Nocera Inferiore	19.796	—	—	—	—	—	—	—
	Sarno	18.475	34	—	—	2	—	—	—
Bari delle Puglie	Andria	49.569	—	—	—	4	—	—	—
	Bisceglie	30.885	—	1	—	—	—	—	—
	Bitonto	30.617	15	—	—	—	—	—	—
	Canosa di Puglia	24.169	—	—	—	1	—	—	—
	Corato	41.573	—	2	—	3	—	—	—
	Fasano	16.848	—	—	—	—	—	—	—
	Gioia dal Colle	21.721	—	—	—	1	—	—	—
	Gravina in Puglia	18.685	13	—	—	—	—	—	—
	Minervino Murge	17.353	1	—	—	—	—	—	—
	Molfetta	40.135	—	—	—	—	—	—	—
	Monopoli	22.545	—	—	—	—	—	—	—
	Ruvo di Puglia	23.776	—	8	—	—	—	1	—
	Terlizzi	23.232	—	1	—	—	—	—	—
	Trani	31.800	8	2	—	—	—	—	1
Foggia	Cerignola	34.195	—	—	—	—	—	—	—
	Lucera	17.515	59	—	1	—	—	—	—
	Monte Sant' Angelo	21.870	—	—	—	—	—	—	—
	S. Marco in Lamis	17.309	—	—	—	4	—	—	—
Lecce	Ceglie Messapica	16.867	1	—	—	—	—	—	—
	Francavilla Fontana	20.422	—	—	—	—	—	—	—
	Martina Franca	25.007	—	—	—	1	—	—	—
	Ostuni	22.997	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	Avigliano	18.313	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	Castrogiovanni	25.826	—	—	3	—	—	3	1
	Mazzerino	16.355	—	—	—	—	—	—	—
	San Cataldo	17.941	—	—	—	—	—	—	—

Casi di malattie infettive denunciati

[illegible]

PROVINCIE	COMUNI non Capoluoghi con più di 15000 abitanti	Popolazione secondo il censimento del 10 febbraio 1901	Casi di malattie infettive denunziati						
			Mo billo	Scarlattina	Vaiuolo e vaiuoloide	Tifo addominale	Tifo petecchiale	Difterite e croup	Febbre puerperale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Catania	Adernò	25.859	—	—	—	—	—	—	—
	Agira	17.738	—	—	—	1	—	—	2
	Bronfe	20.366	—	—	—	4	—	4	—
	Giarre	26.000	—	—	1	—	—	1	—
	Grammichele	15.075	—	—	—	—	—	—	—
	Leonforte	19.751	—	—	—	—	—	—	—
	Paternò	23.453	—	—	—	—	—	—	—
	Vizzini	17.764	—	—	—	—	—	—	—
Girgenti	Canicattì	24.564	2	—	—	—	—	1	—
	Favara	20.398	—	—	—	—	—	—	—
	Licata	22.931	—	—	—	—	—	—	—
	Racalmuto	15.938	—	—	—	—	—	—	—
Messina	Barcellona Pozzo di Gotto	23.493	—	—	—	—	—	—	—
	Lipari	15.290	—	—	—	—	—	—	—
	Milazzo	16.422	2	—	—	1	—	—	—
Palermo	Bagheria	18.218	—	—	—	—	—	—	—
	Monreale	23.778	—	—	—	—	—	—	—
	Partinico	23.729	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	Augusta	16.402	—	—	26	—	—	2	—
	Avola	16.264	—	—	—	—	—	—	—
	Comiso	21.873	—	—	—	—	—	—	—
	Lentini	17.134	—	—	—	—	—	1	—
	Ragusa	31.922	—	—	—	—	—	—	—
	Scicli	16.277	—	—	—	1	—	—	—
	Vittoria	32.151	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	Castellammare del Golfo .	19.957	—	—	—	—	—	—	—
	Castelvetrano	24.449	—	—	—	—	—	1	—
	Marsala	57.567	—	—	—	—	—	—	—
	Monte San Giuliano . . .	28.939	—	—	—	—	—	—	—
	Salemi	17.004	—	—	—	—	—	1	1

IV. Notizie sommarie sullo stato sanitario dei Comuni non compresi nei due gruppi precedenti, e nei quali si ebbe, in relazione al numero degli abitanti, un maggior numero di denunce di malattie infettive.

Piemonte

- Provincia di **Alessandria**: *Morbillo*: Pontecurone, 41 — Pietra Marazzi, 40 — *Scarlattina*: Viarigi, 21 — Olivola, 10 — Scandeluzza, 6 — Settime, 4 — Sala Monferrato, 4 — Montiglio, 3 — San Marzanno, 3 — Cinaglio, 3 — Castellazzo Bormida, 3 — Ponzone, 3 — *Vaiuoloide*: San Damiano d'Asti, 2 — *Difterite*: Cassinelle, 9 — Castellazzo Bormida, 3 — Settime, 3 — Olivola, 3 — *Febbre puerperale*: San Salvatore Monferrato, 2.
- » **Cunco**: *Scarlattina*: Guarene, 10 — Diano, 6 — Monteu Roero, 5 — Roccavione, 5 — Busca, 4 — Torre Uzzone, 4 — Neive, 4 — Grinzane, 3 — Vinadio, 3 — *Vaiuolo*: Canale, 2 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Revello, 3.
- » **Novara**: *Scarlattina*: Trino, 4 — *Difterite*: Borgomanero, 3 — *Febbre puerperale*: Pralungo, 2 — *Malaria*: Trecate, 50 — San Nazzaro Sesia, 34 — Romentino, 25 — Casalbeltrame, 15 — Cerano, 11 — Eriona ed Uniti, 11 — Trino, 8 — Biandrate, 8 — San Pietro Mosezzo, 7 — Lenta, 6.
- » **Torino**: *Morbillo*: Chivasso, 32 — Corio, 25 — *Scarlattina*: Rocca Canavese, 14 — Volpiano, 11 — Moncalieri, 9 — Frossasco, 5 — Pino Torinese, 4 — Carignano, 3 — *Vaiuolo*: San Maurizio Canavese, 2 — *Tifo addominale*: Ciriè, 7 — San Secondo, 3 — Villar Focchiardo, 3 — *Difterite*: Torine Pellice, 3 — None, 3 — Canischio Canavese, 3.

Liguria

- Provincia di **Genova**: *Morbillo*: Sarzana, 164 — Quarto al Mare, 117 — Bardineto, 90 — Castiglione Chiavarese, 80 — Busalla, 30 — *Scarlattina*: Tovo S. Giacomo, 3 — *Febbre puerperale*: Cairo Montenotte, 2 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Millesimo, 2.
- » **Porto Maurizio**: *Scarlattina*: Olivetta San Michele, 3 — *Tifo addominale*: Santo Stefano a Mare, 3.

Lombardia

- Provincia di **Bergamo**: *Morbillo*: Gandellino, 23 — *Difterite*: Seriate, 8 — Canonica d'Adda, 4 — Rovetta, 3 — Vall'Alta, 3 — Scanzo, 3.
- » **Brescia**: *Morbillo*: Montichiari, 205 — Calcinato, 163 — Pedizzole, 100 — Rivoltella, 55 — Moniga, 46 — Desenzano sul Lago, 40 — *Scarlattina*: Verolavechia, 11 — Nave, 4 — Cigole, 3 — *Difterite*: Borno, 22 — Calcinato, 4 — Travagliato, 4 — Mairano, 3 — Carpenedolo, 3 — San Gervasio Bresciano, 3 — Desenzano sul Lago, 3.

- Provincia di **Como**: *Morbillo*: Mariano Comense, 200 — Bizzozzero, 54 — Cantù (molti casi) — *Vaiuolo*: Induno Olona, 11 — *Tifo addominale*: Cantù, 3 — Cermenate, 3 — *Difterite*: Casatenovo, 6 — Schignano, 4 — Lurate Abbate, 3 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Rovellasca, 3 — Locate Varesino, 2.
- » **Cremona**: *Tifo addominale*: Castelleone, 3 — *Difterite*: Soncino, 4 — Due Miglia, 4 — *Tubercolosi polmonare* (negli ospedali): Soresina, 6 — *Malaria*: Spino d'Adda, 14 — Ombriano, 5 — Doyera, 5 — *Pellagra*: Tredossi, 3 — Sesto ed Uniti, 3 — Grumello Cremonese, 3 — Castelveverde, 3 — Castelleone, 2 — Soncino, 2.
- » **Mantova**: *Morbillo*: Monzambano, 72 — Castelforte, 69 — *Difterite*: Roverbella, 6 — Moglia, 5 — San Benedetto Po, 4 — Castelluccio, 3 — Goito, 3 — *Malaria*: Serravalle a Po, 17.
- » **Milano**: *Morbillo*: Lainate, 97 — Bubbiano, 46 — *Tifo addominale*: Gessate, 4 — *Difterite*: Rho, 6 — Baggio, 5 — Nerviano, 4 — Affori, 4 — Ceriano Laghetto, 3 — Vanzago, 3 — Cassano Magnago, 3 — Pero, 3 — *Febbre puerperale*: Sant'Angelo Lodigiano, 2 — Ruginello, 2 — *Malaria*: Settala, 97 — Liscate, 59 — Mediglia, 50 — Crescenzago, 20 — Pieve Fissiraga, 20 — Cornegliano Laudense, 16 — Boffalora d'Adda, 15 — Comazzo, 15 — Pozzuolo Martesana, 13 — Sant'Angelo Lodigiano, 12 — Melzo, 10 — Baggio, 10 — Merlino, 10 — Zibido San Giacomo, 9 — Castiglione d'Adda, 8 — Bertolino, 7 — Senna Lodigiana, 6 — Peschiera Borromeo, 6 — Lambrate, 5 — Vernate, 5 — Casale Pusterlengo, 5 — Casello Landi, 5 — Turano, 5 — Zelo Buon Persico, 5 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Desio, 4 — Bollate, 2.
- » **Pavia**: *Morbillo*: Pieve del Cairo, 189 — Casorate Primo, 125 — Retorbido, 28 — *Scarlattina*: Retorbido, 4 — Chignolo Po, 3 — *Tifo addominale*: Pregola, 3 — *Difterite*: Casteggio, 4 — Tromello, 4 — San Genesio, 4 — Cella di Bobbio, 3 — Zinasco, 3 — *Malaria*: Ottobiano, 10 — San Genesio, 6 — Torre d'Isola, 5 — Cilauega, 5.

Veneto

- Provincia di **Belluno**: *Morbillo*: Cesio Maggiore, 231 — Santa Giustina, 211 — San Gregorio nelle Alpi, 137 — Taibon, 120 — Forno di Zoldo, 70 — Agordo, 60 — Pedavena, 53 — La Valle, 50 — Soverzene, 35 — *Vaiuolo*: Vigo, 4 — *Difterite*: Falcade, 7 — Lamon, 5 — Auronzo, 4 — Mel, 3.
- » **Padova**: *Morbillo*: Masi, 20 — *Vaiuolo*: Saccolongo, 7 — Santa Giustina in Colle, 2 — Trebaseleghe, 2 — *Difterite*: Campo d'Arsego, 6 — *Malaria*: Cedeviso, 17 — *Pellagra*: Campo d'Arsego, 2.
- » **Rovigo**: *Morbillo*: Fiesco Umbertiano, 52 — *Mala-*

ria: Rosolina, 125 — Taglio di Po, 50 — Frasinelle Polesine, 24 — Boara Polesine, 21 — Trecenta, 20 — Porto Tolle, 20 — Coregnano, 12 — Canaro, 8 — Melara, 7 — Bottrighe, 5 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Castelnuovo Bariano, 2.

Provincia di Treviso: *Morbillo*: Vazzola, 250 — Fontanello, 210 — Preganziol, 21 — *Tifo addominale*: San Zenone degli Ezzelini, 7 — Spresiano, 3 — *Difterite*: Fontanello, 6 — Trevignano, 5 — *Malaria*: Roncade, 10 — *Pellagra*: Veduggio, 7 — Pederobba, 4 — Vazzola, 3.

» Udine: *Morbillo*: Moltissimi casi nel comune di Tarcento ed in quello di Tarcento — Rodda, 59 — Caneva, 43 — Feletto Umberto, 37 — Varmo, 36 — Sedegliano, 30 — *Vaiuolo*: Erto e Casso, 25 — Barcis, 6 — *Tifo addominale*: Spilimbergo, 9 — San Giorgio della Richinvelda, 8 — Porcia, 4 — Maiano, 4 — Fanna, 3 — *Difterite*: San Giorgio della Richinvelda, 4 — Moroglianico, 4 — Cividale, 4.

» Venezia: *Difterite*: Santa Maria di Sala, 7 — Gruaro, 4 — *Malaria*: Caorle, 12 — San Michele del Quarto, 10 — Fossalta di Portogruaro, 5.

» Verona: *Morbillo*: Mozzecane, 116 — Erbe, 98 — Arcole, 41 — Valleggio sul Mincio, 38 — Villafranca, 36 — Sant'Ambrogio di Valpolicella, 25 — *Scarlattina*: Affi, 3 — *Vaiuolo*: Veronella, 2 — *Tifo addominale*: Sanguinetto, 3 — *Malaria*: Nogara, 23 — Vigasio, 15 — Mozzecane, 6 — Sorgà, 6 — *Rabbia*: (morsi di animali rabbici o sospetti): Albaredo d'Adige, 2 — *Pellagra*: Arcole, 4.

» Vicenza: *Morbillo*: Roana, 234 — *Scarlattina*: Gallico, 6 — *Vaiuolo*: Malo, 11 — Marostica, 8 — Posina, 6 — Thiene, 4 — Piovene, 2 — *Difterite*: Cornedo, 7 — Breganze, 7 — Novale, 5 — Orgiano, 3 — San Giovanni Ilarione, 3 — Gallico, 3 — Valrovina, 3 — *Pellagra*: Mossano, 2.

Emilia

Provincia di Bologna: *Morbillo*: Calderara di Reno, 46 — *Vaiuolo*: Castel Maggiore, 2 — *Tifo addominale*: Castello d'Argile, 3 — *Difterite*: Castel San Pietro, 5 — Monzuno, 3 — Tossignano, 3 — *Malaria*: San Pietro in Casale, 6.

» Ferrara: *Malaria*: Lago Santo, 10 — Mesola, 5.

» Forlì: *Morbillo*: San Giovanni in Marignano, 25 — *Tifo addominale*: Forlimpopoli, 3 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Mercato Saraceno, 7 — Roncofreddo, 5.

» Modena: *Morbillo*: Concordia, 54 — San Felice sul Panaro, 25 — *Scarlattina*: Concordia, 16 — Guiglia, 7 — *Difterite*: Montese, 3 — Spilamberto, 3 — Formigine, 3.

» Parma: *Morbillo*: Lesignano Palmia (epidemia morbillosa con numero di casi non precisati) — Sala Baganza, 229 — Salsomaggiore, 103 — Vigatto, 42 — Varsi, 35 — Collecchio, 35 — *Scarlattina*: Fontanellato, 7 — Soragna, 5 — Trecasali, 3 — Cortile San Martino, 3 — *Vaiuolo*: Salsomaggiore, 2 — *Difterite*: Fontevivo, 4.

» Piacenza: *Difterite*: Monticelli d'Ongina, 4 — Travo, 3 — San Lazzaro Alberoni, 3.

» Ravenna: *Morbillo*: Sant'Agata, 30 — *Tifo addomi-*

nale: Castel Bolognese, 4 — *Malaria*: Alfonsine, 6 — *Rabbia* (morsi di animali rabbici o sospetti): Casola Valsenio, 5.

Provincia di Reggio Emilia: *Difterite*: Scandiano, 3 — *Malaria*: Fabbrico, 9.

Toscana

Provincia di Arezzo: *Morbillo*: Anghiari, 33 — *Difterite*: Loro Ciuffenna, 8 — Civitella della Chiana, 7 — Chiusi in Casentino, 4 — Montevarchi, 3 — San Giovanni Valdarno, 3 — Pergine, 3 — *Pellagra*: Monterchi, 2.

» Firenze: *Morbillo*: Reggello, 56 — Marradi, 20 — *Scarlattina*: Lamporecchio, 4 — *Tifo addominale*: Certaldo, 4 — Reggello, 4 — *Difterite*: Portico e San Benedetto, 8 — Signa, 7 — Reggello, 6 — Vaglia, 5 — Montopoli Valdarno, 3 — San Godenzo, 3 — Pontassieve, 3 — Greve, 3.

» Grosseto: *Morbillo*: Orbetello, 20 — *Difterite*: Campagnatico, 6 — Santa Fiora, 5 — *Malaria*: Manciano, 8.

» Lucca: *Difterite*: Montecatini, 13 — Vellano, 3.

» Massa e Carrara: *Morbillo*: Vagli Sotto, 33 — *Difterite*: Camporgiano, 3.

» Pisa: *Scarlattina*: Suvereto, 3 — *Difterite*: Pomarance, 3 — *Febbre puerperale*: Suvereto, 2.

» Siena: *Difterite*: Radicofani, 10 — Sovicille, 8 — Monteroni d'Arbia, 4 — Montalcino, 4 — Pian Castagnaio, 3 — *Malaria*: Monticiano, 5.

Marche

Provincia di Ancona: *Tifo addominale*: Belvedere Ostrense, 3 — Ostra, 3 — *Difterite*: Ostra Vetere, 5.

» Ascoli Piceno: *Morbillo*: Monsampolo del Tronto, 55 — *Tubercolosi polmonare* (nelle vaccherie e latterie): Colli del Tronto, 3.

» Macerata: *Tifo addominale*: Sant'Angelo in Pontano, 3.

» Pesaro ed Urbino: *Morbillo*: Fiorenzuola, 71 — Gabicce, 25 — *Tifo addominale*: Monte Cerignone, 3 — *Febbre puerperale*: Mombaroccio, 2.

Umbria

Provincia di Perugia: *Morbillo*: Montone, 290 — Paganico, 23 — *Tifo addominale*: Cascia, 3 — *Difterite*: Città della Pieve, 6 — *Pellagra*: Umbertide, 49 — Nocera Umbra, 36 — Pietralunga, 25 — Deruta, 10 — Marsciano, 2 — Citeria, 2 — Bastia, 2 — Gualdo Tadino, 2.

Lazio

Provincia di Roma: *Morbillo*: Guarcino, 25 — *Tifo addominale*: Veroli, 6 — Carpineto, 4 — Ripi, 3 — Tolfa, 3 — *Difterite*: Procono, 5 — Capodimonte, 4 — *Febbre puerperale*: Bracciano, 3 — *Malaria*: Sezze, 130 — Piperno, 15 — Montalto di Castro, 10 — Vitorchiano, 6 — Vetralla, 6 — Sermoneta, 5 — Sonnino, 5 — Castel Madama, 5 — San Felice Circeo, 5.

Abruzzi e Molise

- Provincia di Aquila: *Scarlattina*: Pretrella Salto, 12 — Poggio Picenze, 6 — Barisciano, 3 — *Tifo addominale*: Trasacco, 5 — Ovindoli, 4 — *Pustola maligna*: Pereto, 2.
- » Campobasso: *Morbillo*: Montagano, 20 — *Vaiuoloide*: Carovilli, 2 — *Tifo addominale*: Montorio nei Frentani, 3 — Casacalenda, 3 — *Malaria*: Montelongo, 50 — Casacalenda, 40 — Campomarino, 21 — Montecilfone, 8 — Riccia, 7 — Monacilioni, 5 — Gildone, 5.
- » Chieti: *Morbillo*: Tufillo, 80 — Bucchianico, 55 — *Scarlattina*: Ortona a Mare, 4 — *Pustola maligna*: Fara San Martino, 2.
- » Teramo: *Morbillo*: Mosciano, 32 — Sant'Omero, 26 — *Tifo addominale*: Giulianova, 4.

Campania

- Provincia di Avellino: *Morbillo*: Mugnano del Cardinale, 156 — San Sossio Baronia, 65 — *Vaiuolo*: Rocchetta Sant'Antonio, 3 — Scrino, 2 — *Tifo addominale*: Guardia Lombardi, 3 — *Malaria*: San Nicola Baronia, 9 — Guardia Lombardi, 8 — *Rabbia* (morsi di animali rabbiosi o sospetti): Parolise, 2 — Caposele, 2 — Sturmo, 2 — *Morva*: Mugnano del Cardinale, 1.
- » Benevento: *Febbre puerperale*: Morcone, 2.
- » Caserta: *Tifo addominale*: Curti, 3 — Vicalvi, 3 — *Febbre puerperale*: Vicalvi, 3 — *Malaria*: Curti, 8 — Francolise, 7 — Castel Campagnano, 6 — Vicalvi, 5 — Vairano Patenora, 5 — *Rabbia* (morsi di animali rabbiosi o sospetti): Alvinzano, 2.
- » Sa'erno: *Morbillo*: Castel San Giorgio, 41 — *Vaiuolo*: Castelcivita, 2 — *Malaria*: Ottati, 12 — Aquara, 10 — Sant'Angelo a Fasanella, 8 — Rocca d'Aspide, 6 — Montecorvino, 5 — *Pustola maligna*: Santa Marina, 2 — *Farcino*: Olivano sul Tusciano, 1.

Puglie

- Provincia di Bari: *Morbillo*: Acquaviva delle Fonti, 260 — San Michele di Bari, 60 — *Scarlattina*: San Nicandro, 8 — Bitetto, 5 — *Vaiuolo*: Cisternino, 2 — *Tifo addominale*: Toritto, 5 — *Febbre puerperale*: San Nicandro, 3.
- » Foggia: *Tifo addominale*: San Ferdinando di Puglia, 9 — *Malaria*: Cagnano Varano, 145 — Ortanova, 76 — San Paolo di Civitate, 50 — Biccari, 42 — Apricena, 22 — Casalnuovo Monterotaro, 21 — San Ferdinando di Puglia, 16 — Manfredonia, 7.
- » Lecce: *Morbillo*: Calimera, 194 — Maglie, 117 — Trepuzzi, 109 — Soleto, 106 — San Pietro Vernotico, 103 — Casarano, 100 — Gagliano del Capo, 99 — Mesagne, 96 — Ortelle, 86 — Tricase, 69 — Castrignano del Capo, 65 — Patù, 63 — Morciano, 55 — Alliste, 53 — Castrignano dei Greci, 35 — Surbo, 34 — Squinzano, 25 — Giuggianello, 23 — Alessano, 21 — Racale, 20

— *Scarlattina*: Specchia, 10 — Novoli, 10 — Castri di Lecce, 5 — *Vaiuolo*: San Vito dei Normanni, 11 — Latiano, 7 — Torre Santa Susanna, 4 — Vernole, 3 — Oria, 2 — *Malaria*: Squinzano, 67 — Avetrana, 39 — San Pancrazio Salentino, 27 — Melendugno, 26 — Veglie, 21 — Ugento, 20 — San Cesario, 19 — Faggiano, 15 — Leverano, 14 — Racale, 14 — Sogliano Cavour, 13 — Palmariggi, 12 — Supersano, 12 — Cavallino, 12 — Leporano, 10 — Roccaforzata, 10 — Carovigno, 8 — Mesagne, 7 — San Giorgio, 7 — Lizzanello, 6 — San Donaci, 5 — Galatina, 5 — Muro Leccese, 5 — Marciano, 5 — Tuglie, 5 — Fragagnano, 5.

Basilicata

- Provincia di Potenza: *Morbillo*: Cirigliano, 53 — *Scarlattina*: Montemilone, 10 — *Vaiuolo*: Castelmezzano, 3 — *Malaria*: Tursi, 25 — Miglionico, 20 — Grottole, 15 — Craco, 10 — Baragiano, 8 — Bella, 7 — Pietragalla, 5 — *Pustola maligna*: Castelsaraceno, 4 — Latronico, 2 — Gallicchio, 2 — Tursi, 2 — Bella, 2.

Calabrie

- Provincia di Catanzaro: *Malaria*: Rocca di Neto, 150 — Guardavalle, 60 — Isola Capo Rizzuto, 30 — Mileto, 25 — San Floro, 20 — Belvedere Spinello, 20 — Settingiano, 15 — Simeri e Cricchi, 12 — Casabona, 10 — Soveria Simeri, 8 — Francavilla Angitola, 7 — San Calogero, 6 — Filogaso, 5 — Umbriatico, 5 — Andali, 5.
- » Cosenza: *Morbillo*: Scalea, 60 — Belvedere Marittimo, 50 — Altomonte, 49 — San Pietro in Guarano, 46 — Santa Domenica Talao, 43 — Firmo, 22 — *Malaria*: Falconara Albanese, 28 — Malvito, 10 — San Pietro in Amantea, 7 — Roseto Capo Spulico, 5.
- » Reggio Calabria: *Febbre puerperale*: Polistena, 5 — *Malaria*: Bianco, 20 — Melito di Porto Salvo, 10 — Varapodio, 6 — Precacore, 5.

Sicilia

- Provincia di Caltanissetta: *Difterite*: Valguarnera, 3 — *Malaria*: Butera, 9.
- » Catania: *Vaiuolo*: Assoro, 13 — Riposto, 6 — Aci Catena, 2 — *Difterite*: Assoro, 4 — *Malaria*: Ramacca, 30 — Misterbianco, 12 — Raddusa, 10.
- » Girgenti: *Tifo addominale*: Casteltermeni, 3 — *Difterite*: Naro, 4 — Aragona, 3 — *Malaria*: Cattolica Eraclea, 30 — Villafranca Sicula, 17 — Naro, 10 — Sambuca Zabut, 9 — Ravanusa, 6.
- » Messina: *Malaria*: Pettineo, 6 — Caronia, 6 — Graniti, 5.
- » Palermo: *Vaiuolo*: Piana dei Greci, 3 — *Tifo addominale*: Montemaggiore, 10 — Lercara Friddi, 4 — *Malaria*: Campofelice, 13 — Alimena, 12 — Petralia Soprana, 11 — Collesano, 8 — Montemaggiore, 8.
- » Siracusa: *Tifo addominale*: Ragusa Inferiore, 4 —

Febbre puerperale: Ragusa Inferiore, 2 — *Malaria*: Biscari, 43 — Ragusa Inferiore, 22 — Francofonte, 22 — Melilli, 19.

Provincia di Trapani: *Malaria*: Camporeale, 13 — Santa Ninfa, 5.

Sardegna.

Provincia di Cagliari: *Morbillo*: Villamassargia, 40 — Borore, 27 — Esterzili, 20 — *Vaiuoloide*: San Nicolò, Gerrei, 5 — *Malaria*: Santadi, 35 — Gonnese, 20 — Las Plassas, 17 — Ierzu, 16 — Pirri, 14 — Guspini, 10 — Barumini, 10 — Bosa, 10 — Sindia, 8 — Donigala Siurgus, 8 — Segariu, 8 — San Vito, 7 — Decimoputzu, 7 — Monastir, 6 — San Vero Milis, 5 — Lunamatrona, 5 — Ussaramanna, 5 — Sestu, 5 — Nurami-

nis, 5 — Ortacesus, 5 — Neoneli, 5 — Colinas, 5.

Provincia di Sassari: *Morbillo*: Bonorva, 22 — Bolotana, 120 — Banari, 85 — Padria, 53 — Sarule, 45 — Castel Sardo, 37 — Torralba, 32 — *Vaiuolo*: Laerru, 2 — *Malaria*: Itiri, 75 — Ottana, 50 — Perfugas, 20 — Osilo, 18 — Terranova Pausania, 15 — Orune, 13 — Olmedo, 12 — Orotelli, 10 — Orgosolo, 10 — Siniscola, 10 — Castel Sardo, 8 — Torpè, 7 — Oschiri, 6 — Berchidda, 5 — Posada, 5 — Orosei, 5 — Bolotana, 5 — Lei, 5 — Galtelli, 5 — *Pustola maligna*: Bolotana, 2 — Orotelli, 2.

Il direttore generale della Sanità pubblica
R. SANTOLIVIDO.